

GRUPO PROVINCIAL
G-32014003
xosebaltar@bng.gal

BLOQUE
NACIONALISTA
GALEGO

Bernardo Varela López, voceiro do grupo provincial do BNG na Deputación de Ourense, ao abeiro da Lei da Administración Local de Galiza e demais disposicións concordantes, presenta a seguinte: **moción a prol da corrección da deficiente financiación dos concellos galegos e singularmente os da provincia de Ourense.**

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

En primeiro lugar compre afirmar con claridade e absoluta certeza que os concellos galegos teñen un financiamento insuficiente e discriminatorio dentro do Estado español. De feito os concellos galegos levan anos soportando un enorme déficit de financiamento.

Os datos mostran que cada concello galego recibe 50 euros menos por habitante ca media estatal para o financiamento de servizos municipais, o que significa que os municipios galegos perderon 2.200 millóns de euros desde a entrada en vigor do actual sistema o 1 de Xaneiro de 2004. Unha discriminación que afecta ás cidades, cunha media de 252,7 euros por habitante no exercicio 2020 fronte aos 499,63 euros de media das grandes cidades do estado que superan os 500.000 habitantes, - Barcelona, Madrid, Málaga, Sevilla, Valencia e Zaragoza.-

Por que Almeida ten 247 euros máis por habitante que Lores ou Jácome? Por que os concellos galegos son dos peor financiados do Estado e teñen que asumir moitas competencias que non lle corresponden en educación, escolas infantís, centros de día, benestar social, sanidade, ciclo da auga, etc?

Porén aínda é máis bochornoso, se cabe, e é que a maioría das corporacións da nosa provincia non acaden nin 200€ por habitante/ano, procedentes dos Fondos Comúns do Estado para dotar de servizos e infraestruturas aos seus veciños. E logo éncheselle a boca dos que falan desde a Corte de Madrid da “España Despoblada”, cando non fan máis que traballar para que esto sexa así.

Temos logo que as entidades locais de máis de 75.000 habitantes se rexen polo Réxime de Cesión que certamente favorece ás cidades e Deputacións. O que na nosa provincia fai que dos 148 millóns recibidos no 2021, 31,4 millóns foran para o concello de Ourense e 75,7 millóns para a Deputación, quedando 41,1 millóns para o resto dos concellos e os seus 200.000 habitantes. E no 2022 está previsto que a cantidade para a Deputación de Ourense sexa de 85,9 millóns e para o concello capitalino de 35,6 (entre as dúas institucións 120,5 millóns de euros). Mentres os 91 concellos da provincia de menos de 75.000 habitantes se repartirán entre todos 45,7 millóns de euros, 4,6 por enriba do ano pasado. E non queremos dicir con isto que a Deputación de Ourense e o concello de Ourense estén sobrefinanciados, senón que expoñemos este dato como unha mostra da infrafinanciación que afecta aos pequenos Concellos. Xa que este déficit sófreo o propio concello de Ourense fronte a outras cidades máis poboadas do Estado.

Esta situación esperpéntica pódese observar incluso dentro dos concellos do Réxime Xeral (menos de 75.000 habitantes), onde os de menos de 5.000 habitantes parten dun factor de ponderación 1; os de 5 a 20mil, de 1,17; os de 20 a 50 de 1,3 e os de máis de 50 mil, 1,4. É dicir, que mentres concellos como Oimbra ou A Mezquita disporán dun euro por veciño, dispersos en múltiples pobos; en Benidorm ou Torremolinos, por poñer tamén dous exemplos, recibirán esa cantidade incrementada nun 40%, tendo un único núcleo ao ter que dotar de auga, saneamento, iluminación pública, estradas, recollida de lixo, etc.

Por certo, ademais Benidorm recibirá un plus por ser Concello turístico que ningún concello desta provincia poderá obter por moi turístico que sexa ao non acadar os

20.000 habitantes. Un exemplo, Allariz (seica os turistas só dan gasto onde vive moita xente, onde somos menos as cousas xa se manteñen soas). Insisto!, logo todos a enchela boca coa "España baleirada".

Non sabemos se a Alcaldesa do concello de Oimbra está de acordo cun sistema que reducirá para o ano os fondos que recibe do Estado; porén sabemos, porque así nolo trasladou, que o Alcalde da Mezquita este sistema moi ben non lle parece. Só hai un cualificativo e é o de estafa á veciñanza dos pequenos concellos de todo o Estado español e singularmente aos dos Concellos galegos, que evidentemente teñen un sobrecoste evidente nos seus servizos e infraestruturas pola dispersión poboacinal. Recordar, por se alguén non se percatara, que duns 70000 núcleos de poboación situados no Estado máis da metade atópanse no noso País. En concreto, o 58,6 % de todos os núcleos de poboación do Estado español son galegos.

A COVID veu evidenciar esta situación de modo moito máis claro: os concellos tiveron que asumir, por responsabilidade coa sociedade, actuacións que non lle correspondían. Desde medidas sanitarias, á desinfección de centros escolares, desde a atención de emerxencias, até axudas a sectores afectados pola crise ou medidas de seguridade e control da crise, sen recibir recursos extra para facer fronte a eses gastos extraordinarios.

O BNG leva anos demandando un cambio en profundidade do sistema competencial e de financiamento local adaptado as características e necesidades da realidade galega (dispersión poboacional, crise demográfica...).

Este sistema de financiamento debe ser ademais ecuánime e transparente, coñecendo os concellos con que ingresos van contar para poder facer fronte ás súas obrigas e poder planificar e decidir adecuadamente en que investir os seus recursos.

Nesa liña temos dado pasos adiante con firmeza nas Deputación. Así as deputacións nas que o BNG forma parte do goberno (A Coruña, Pontevedra e Lugo) son Deputacións que puxeron punto final ao caciquismo de épocas anteriores e que actúan con transparencia, seguridade e igualdade no reparto de fondos entre os concellos. Isto conséguese grazas á fórmula de Plan Concellos/Plan Único.

A Xunta de Galiza trasladou aos Orzamentos as previsións de fondos que recibirán os concellos para o vindeiro ano, que serán 488,5 millón de euros. Un ano máis a maioría dos fondos destinados aos concellos pola Xunta teñen carácter discrecional (72,2%) e un ano máis manteñen as cifras de anos anteriores, sen ter en conta as necesidades reais dos concellos e incluso as múltiples competencias impropias ás que teñen que facer fronte pola propia deixazón de funcións do Goberno do Sr. Feijoo, a pesares dos compromisos asinados coa FEGAMP para eliminar esta situación de gasto indebido, cando menos no mantemento e persoal de Centros Médicos e Colexios.

Naqueles concellos nos que se votou ben, seguindo a doutrina da convención do PP, terán máis recursos. Mentres que aqueles concellos nos que non se votou ben, é dicir, aqueles nos que non goberna o PP, terán menos recursos. Estamos ante unha práctica antidemocrática, que non se pode manter no tempo.

E chegamos a última gran andromenada, os Fondos Next Generation. Onde as Comunidades Autónomas e grandes cidades en moitos casos van ter aceso directo ós mesmos cun reparto nominal, mentres os concellos pequenos se van ver inmersos en procesos de concorrencia, en moitos casos para a consecución de pírricas porcentaxes de axudas e con serias sospeitas da xustiza e equidade na forma de distribución das axudas por parte do goberno do Estado español. Sen esquecer que os que máis ou menos xa teñen o peto feito son as grandes empresas, namentres os autónomos e empresas pequenas e medianas aínda non saben por onde vai ir o vento a favor, sospeitando que en moitos casos non merecerá izar a vela, xa que o peixe estará vendido sequera antes de saír faenar.

Preguntámonos como vai poder competir en concorrencia un concello pequeno coas grandes concentracións urbanas, á hora de poñer enriba da mesa cofinanciamento. Tamén nos preguntamos como logo de estar inmersos nesta pandemia abafante, aínda se segue a apostar pola concentración das persoas, no lugar de favorecer a recuperación dos pobos e vilas que están a devercer. Cando se algunha ensinanza debemos sacar desta crise ademais da importancia dunha Sanidade Pública forte é a maior capacidade de resiliencia dos lugares menos masificados.

E por todo o anteriormente sinalado trasladamos as seguintes propostas ao pleno da Deputación Ourense.

ACORDOS

1. Instar ao Parlamento de Galiza á elaboración dunha lei no Parlamento Galego, consensuada coa FEGAMP, de regulación da participación nos ingresos da Comunidade Autónoma dos concellos galegos, na que se clarifique a participación anual e os criterios de reparto.
2. Solicitar á Xunta de Galiza un plan para os concellos, e para iso:
 - a. Integrar no Fondo de Cooperación Local todas as axudas e subvencións anuais que o gobernos galego destina ás entidades locais, para maior respecto á autonomía financeira e á suficiencia local.
 - b. Crear un fondo anual de infraestruturas destinado ás entidades locais formado por aquelas transferencias de capital que a Xunta destina aos concellos a través de convenios e subvencións.
 - c. Activar un instrumento de transparencia que permita a visualización, anual e na serie histórica, das transferencias da Xunta ás entidades

locais, e establecer medidas de reparto equilibrado das dotacións anuais recibidas por cada unha delas

3. Esixir ao Parlamento do Estado español a reformulación dos criterios de distribución dos Fondos adicados ás Entidades Locais, establecendo un criterio que reverta a actual situación, cunha fórmula que favoreza á poboación dos municipios con menor número de habitantes. En definitiva, que se Madrid ten unha ponderación de 1 por veciño, A Teixeira teña 1,5; Verín 1,4 e Ourense 1,3 facendo unha proposta construtiva. E que estes criterios de distribución teñan en conta a dispersión poboacional que incrementa substancialmente o custe dos servizos, en función do número de núcleos habitados.
4. Instar ao goberno do Estado español a que estableza que os Fondos Next Generation permitan o acceso directo aos concellos de menos de 50.000 habitantes, cun orzamento mínimo por concello e marcando claramente as liñas de actuación, de xeito que se impida un mal uso por parte das Administracións Locais.

Ourense, 13 de xaneiro de 2022

Asdo: Bernardo Varela López
Voceiro do grupo provincial do BNG

A Sr. Presidente da Deputación Provincial de Ourense